Zaj a Csendes-óceánon

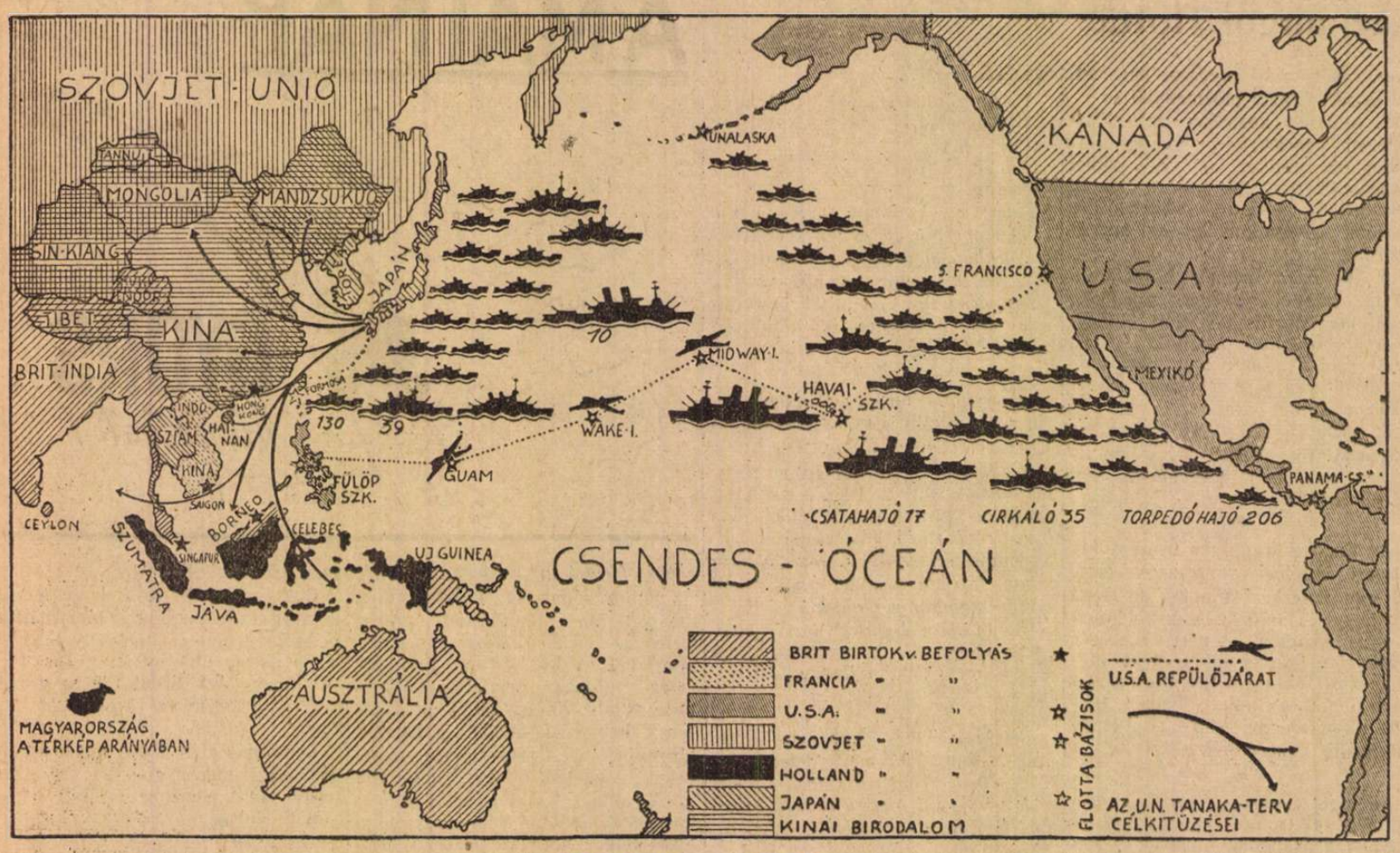

Minden hajó 10 egységet jelez

Még az északi háború eseményeire figyelt lélegzetfojtva a világ, amikor újabb hír hozta izgalomba a megviselt idegeket. Eszerint Japán kijelentette volna, hogy amennyiben Hollandia felségjogainak gyakorlása valamilyen módon nehézségekbe ütköznék, úgy Japán hajlandó (vagy szándékozik) a hollandindiai gyarmatvilág védelmét elvállalni. Az izgalom különösen az Óceánon túl volt nagy. Az európai fejleményeket az Egyesült Államok közvéleménye részint felháborodással, részint rokonszenv-nyilatkozatokkal vette tudomásul, most azonban a dolog nem maradt annyiban. Szinte órák alatt jelentették: *az amerikai flotta kifutott a Csendes-óceánra.* Röviddel ezután jelent meg a japán hivatalos cáfolat, majd *Hull* államtitkár tett megnyugtató nyilatkozatot, melyben a csendesóceáni status quo fenntartása mellett foglalt állást. A holland kormány a maga részéről kijelentette, hogy a hollandindiai főkormányzónak *minden eshetőségre* megvan a felhatalmazása. A helyzet azonban feszült s a maláj szigetvilág sorsa továbbra is aktuális téma.

A maláj szigetek (melyeknek egy része csak Holland-India), állítólagos japán megszállásának terve nem mai keletű. A híres *Tanaka-memorandum* is a jövő célkitűzései között említi. Ebben az állítólagos memorandumban *Tanaka* japán miniszterelnök az új ázsiai rend alapelveit és célkitűzéseit fektette volna le a mikádó részére. Mandzsuria megszállásával hadászati támpontok létesítése; behatolás Észak-Kínába; Mandzsuriába; majd a kínai tengerpart elfoglalása; benyomulás Belső-Kínába és a délkínai tengerre; a Hai-Nan-sziget elfoglalásával a legdélibb állások biztosítása; a maláj szigetcsoport megszerzése; a *Kra* földszoroson vágandó csatornán át való behatolás az Indiai-óceánra; mindez csak egy-egy állomás a nagy tervben, amelynek végcélja a túlnépesedő Japán részére megfelelő telepítési területet szerezni, amely alatt Ausztrália értendő.

A japán hivatalos körök annakidején energikusan cáfolták a tervet és a memorandum létezését is tagadták. Az események azonban a hivatalos cáfolat ellenére kísérteties pontossággal követték az apokrif memorandum állítólagos útmutatásait.

Az amerikai flotta megjelenése a Csendes-óceánon azt mutatja, hogy a USA vezetői nem hisznek kísérteties véletlenekben.

Az Egyesült Államok védelme az Aleutákon lévő Unalaska-sziget, Hawai és a Panama-csatorna által képezett háromszögre van felépítve. Keletázsiai érdekeinek védelmére azonban Amerika előretolt állásokról is gondoskodott. A csendesóceáni Midway-, Wake- és Guam-szigeteket a csendesóceáni légi forgalom biztosítására erős repülő- és flottatámaszpontokká építették ki. Ez a három sziget biztosítja a zavartalan összeköttetést az anyaországtól a Fülöp-szigetekig és onnan tovább Dél-Kínáig. Az amerikai flotta majdnem olyan erős, mint az angol. 1916. óta kizárólag modern vagy modernizált egységekkel rendelkezik. A japán flotta kiválóságát először a csuzimai csatában bizonyította be, a cári hajóhad ellen. Ez a győzelem fölmentette a japán flottát kitünőségének minden újabb bizonyítása alól. A japán flotta kínai teljesítményei kevéssé jelentősek, mert komoly harcra sohasem került sor.

Az Egyesült Államok flottájuk kiküldésével jelezni akarták, hogy keletázsiai érdekeiket mindennel és mindenkivel szemben hajlandók megvédeni. Ezek az érdekek kettősek: Kelet-Ázsia egyrészt piac az amerikai ipar számára, másrészt az Egyesült Államok hiányzó egyetlen nyersanyagának, a nyers guminak kizárólagos forrása.

Markos György

Dr. Tombor Jenő ny. ezredes

Uj hadihelyzet északon

Vasárnap óta két jelentős esemény változtatta meg a hadihelyzetet Norvégiában.

Az egyik a *Hamar* és *Elverum* vidékén a háború kezdete óta kifejtett vitéz norvég ellenállás összeomlása volt. A másik az a tény, hogy a szövetségesek nemcsak *Narviknál* és *Namsosnál,* hanem tovább délre, a *Romdale*-fjordban, *Andalsnesnél* is partraszállottak, amint ezt már vasárnapi közleményünkben előre valószínűnek jeleztük. Ez a két esemény a mérleg serpenyőjét egymás után mindkét oldalon mozgásba hozta.

A szövetségeseknek sokáig titokban tartott szándékai ezzel — legalább részben — lelepleződtek és a várható heves harcoknak körvonalai az ediginél határozottabban kezdenek kibontakozni.

Ismétlődő hírek azt látszanak megerősíteni, hogy a szövetségesek egyelőre két francia és egy angol (kanadai) hadosztályt szállítottak partra, kereken 50.000 főnyi erőben. A három kikötőterület — *Narvik, Namsos, Andalsnes* — katonai fontossága dél felé növekedik és éppen ezért feltehető, hogy az Andalsnesnél partraszállott csapat a három közül a legerősebb, ha a partraszállás műszaki körülményei ezt megengedték.

Andalsnesből a *Rauma* és *Laag* folyók mentén vasút és jó műút visz a 240 kilométerre fekvő *Lillehammerbe,* amelyet a németek a *Mjösen-tó* körüli harcok után már elfoglaltak. Ezen a vonalon tehát heves harcokra van kilátás és angol hírek szerint *Lillehammernél* már a brit elővéd (stockholmi hír szerint 750 ember) várja az újabb erősítéseket. A németek ellenben azt állítják, hogy a szóbajöhető vasutak és utak légi bombázásával a szövetségesek hadműveleteit lehetetlenné tették.

Ha e területen a szövetségesek az utak helyreállítása után nemcsak egy gyenge oszloppal, hanem tekintélyesebb erőkkel lépnének fel, ezzel a norvég csapatok ellenállóerejét erkölcsileg megnövelhetnék, az angol segítség értékét a külvilág felé kihangsúlyoznák, nagyobb területen szervezhetnék meg a norvég ellenállást és nagymennyiségű vasúti anyagot is kerithetnének birtokukba.

De még így is nehéz volna a szövetségesek helyzete. Angol közlés szerint ugyanis *Hamar* és *Elverum* körül előzőleg két jól fölszerelt német hadosztály támadta a hiányosan felfegyverzett, gyöngébb norvég csapatokat. Ezekkel kerülnének szembe a szövetségesek és ez volna első nagyobb erőpróbájuk mozgó ütközetben a kemény ellenféllel. A németek részére légi támaszpontjaiknak közelsége is nagy előnnyel járna.

*

A *Namsosnál* partraszállott szövetségesek első feladata nyilvánvalóan nem lehet más, mint hogy először is megszüntessék a németeknek *Trondhjemből* Svédországba vezető vasúti összeköttetését, azután pedig Trondhjemet elfoglalják.

A szövetségesek zöme, a norvégokkal egyesítve, állítólag már *Steinkjerben* áll és a német hivatalos közlés szerint Trondhjemből ide jöhetett elébük e német helyőrség nagy része is. Itt is harcra van kilátás a legközelebbi időben, de itt az erőviszonyok alapján a szövetségesek lehetnek előnyben. Ezért is nem valószínű, hogy a szövetségesek andalsnesi csoportjának tekintélyesebb része Trondhjem felé vonuljon a németek hátába, hanem legfeljebb annyi, amennyi a bekerítéshez és a biztosításhoz éppen szükséges.

A mondottak alapján a hadihelyzet annyiban változott meg, hogy az *andalsnesi* partraszállás a megrongált utak helyreállítása után gyors és közvetlen segítséget hozhat a *Lillehammer* vonalán döntő harcokat vívó norvégoknak, akik erre az elszenvedett vereség után nagyon is rászorulnak. Egyben mintha elárulták volna a szövetségesek, hogy Norvégiában nemcsak egy keskeny parti sávot akarnak megszállni, hanem a döntést keresik. Ehhez természetesen az eddigi erőkön felül további erősbítésekre is lesz szükség mindkét oldalon. De az eddigi tapasztalatok szerint az sincs kizárva, hogy a szövetségesek óvatosan és módszeresen előbb Trondhjem körül teremtenek tiszta helyzetet, légi kikötőket rendeznek be és csak azután fordulnak a két vasútvonalra támaszkodó Osló irányába. Persze így azután le is késhetnek.

Az északi harctér

A német véderő főparancsnoksága jelenti:

Az angolok a német csapatok által megszállt Narvik körüli vidéken hétfőn sem kíséreltek meg partraszállásokat. Ezzel szemben angol hadihajók újból ágyúzták Narvik városát és kikötőjét. A Drontheim körül összegyült német csapatok könnyű tengeri haderők támogatásával száz kilométernyire nyomultak előre északkeleti irányban, visszavetették az ott álló ellenséget és elzárták a Namsostól délre vezető összekötő utakat.

A Vaksdal-fjordban megsemmisítettünk egy norvég őrhajót.

Bergen és Stavanger vidékén még folyik a harc a szétszórt norvég csapatrészekkel a városok távolabbi környékén. A harcok során további ágyúk kerültek német kézre.

Oslótól északra a német csapatok Asmoton és Lillehammeren át folytatták az előrenyomulást, bár a terepviszonyok és ellenséges zárlatok nehézségeket gördítettek útjukba.

A légi haderő harci kötelékei sikeresen beleavatkoztak a harcba. Egy norvég repülőgépet elpusztítottunk.

Közép-Norvégia nyugati partjai előtt, valamint az Andalsnes előtti tengervidéken harci kötelékeink újból támadást intéztek angol hadi- és szállítóhajók ellen. A heves védekező tűz ellenére egy angol torpedóromboló és egy szállítógőzös elsüllyesztettek. Egy további torpedóromboló közepes nagyságú bombatalálatok érték, egy körülbelül ötezertonnás szállítóhajó lángbaborult és elpusztult.

Légitámadásokat intéztünk a Közép-Norvégiában fekvő Dombas és Grong fontos vasútállomásai, valamint az innen kiinduló vasútvonalak és országutak ellen. Pályaudvarokat, vasúti hálózatokat és országutakat tettünk tönkre és ezzel megakadályoztuk, hogy az ellenség Andalsnes és Namsos felől hármilyen hadműveletet hajthasson végre.

Az április 23-ára virradó éjjel az angolok újra bombatámadást intéztek Aalborg ellen. A támadás nem járt sikerrel. A légvédelmi tüzérség egy angol repülőgépet lelőtt.

A Kattegatban folytatott tengeralattjáró-vadászat újabb sikerrel járt. A norvég kikötők ellátását folytatjuk. Egy tengeralattjáró Stadlandat magasságában egy Norvégia felé haladó hajókötelékből kilőtt egy hatezertonnás utánpótló-gőzöst.

Nyugaton nem történt különösebb esemény. Határellenőrző és felderítő repüléseket végeztünk. Éjjel néhány ellenséges felderítő repülőgép behatolt Nyugat-Németországba. *(MTI.)*

Berlin, április 23. *(Német Távirati Iroda.)* **A véderő főparancsnokságának hadijelentéséhez pótlólag a következőket jelentik:**

Az az elsüllyesztett angol cirkáló, amelyet két bombatalálat semmisített meg, a támadás kezdetének időpontjában a középnorvég tengerpart egyik fjordjának kijáratánál volt. A találatok a hajó tatját a szó legszorosabb értelmében szétszaggatták. A cirkáló eget-földetrázó robbanás után elsüllyedt. Valószínű, hogy a hajó legénységének egy része a hullámokban lelte halálát.

Egy csapatszállítóhajó egy fjord nyugati kijáratánál süllyedt el. A hajó légvédelmi lövegei hiába igyekeztek a repülőgép-támadást elhárítani. A német repülők akadálytalanul vették le bombáikat a célba. A hajó oldalt fordult és kisvártatva elsüllyedt. Egy további szállítóhajó, amely körülbelül 5000 tonnás lehetett, szintén gyujtóbomba következtében semmisült meg. *(MTI.)*

A Reuter-iroda illetékes körökben úgy értesül, hogy az angol légi haderő keddre forduló éjszaka hajtotta végre első légi támadását az Oslo melletti német repülőtámaszpontok ellen. A bombavetők megtámadták az Oslo külvárosainál lévő Fornebu és Kjeller repülőtereket s egyidejüleg támadást intéztek az aalborgi dán repülőtér ellen. Ezt a repülőteret már harmadik egymást követő éjszaka bombázták. A Fornebu és Kjeller repülőterekre nagyhatású robbanó- és gyujtóbombákat dobtak. Fornebuban egy repülőgépszínből lángok csaptak fel. Az aalborgi légi támadásban részt vett angol repülők erős légelhárító tűzbe ütköztek, amelyet a korábbi éjszakák óta megerősítettek. Egy repülőgép nem tért vissza. Egy másik repülőgépet egy kisméretű gránát eltalált a begyujtókészüléknél, az egyik motor megsérült, de a repülőgép biztonságban visszatért támaszpontjára. *(MTI.)*

Légi harcok

A brit légügyi minisztérium jelentése így szól:

A királyi légi erő a keddre virradó éjjel újabb támadásokat intézett az ellenségnek Norvégiában és Dániában lévő repülőtámaszpontjai ellen. A kjelleri és fornebui repülőterekre Oslo közelében bombákat vetettek le. A gyujtóbombák, mint megfigyelték, Fornebuban nagy tüzet okoztak.

Aalborg ellen újabb légi támadás történt. Nem felel meg az az állítás, hogy az előző éjszaka folyamán lezajlott ottani hadművelet alkalmával lelőttek négy brit repülőgépet. A hazatéréskor csupán egyetlen brit repülőgép hiányzott. *(MTI.)*

Londonból jelentik: **A Reuter-irodának a nyugati harctérre kiküldött tudósítója jelenti:**

Az angol Hurricane-gépek ma vívták első nagy ütközetüket nagyobbszámú kétmotoros Messerschmitt 110-es gép ellen a Maginot-vonal felett. Az ütközet csak rövid ideig tartott és döntetlenül végződött.

WAGONS-LITS//COOK
4 NAPOS PÜNKÖSDI
TÁRSASUTAZÁSA
Kárpátaljára
Rahóra és
a mármarosi havasokba
(500—2000 m)
1940 május 10—14-ig
Utazás hálókocsival oda-vissza
Részvételi díj: 57.— pengő.
Jelentkezési határidő: [illegible] május 8.
Jelentkezés kizárólag: Wagons-Lits/Cook Menetjegyirodájában. Budapest, V., Vörösmarty-tér 5. Telefon: 182-905 és 75-ös mellékállomás.